

Transitieplatform Offshore Windenergie

Startnotitie

Colofon

Deze startnotitie is opgesteld door de werkgroep **Transitieplatform Offshore Windenergie**, bestaande uit:

Joop Lasseur (NWEA), voorzitter

Ernst van Zuijlen (NWEA), lid

Joost van Iperen (NWEA), lid

Imar Doornbos (EZ), lid

Jos Lipman (V&W), lid

Ruud de Bruijne (SenterNovem), secretaris

Datum donderdag 10 november 2005

Status Definitieve versie

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Waarom Offshore Windenergie?	7
2.1	Duurzame energievoorziening	7
2.2	Nederland	7
2.3	Wind op zee, Transitieplatform Offshore Windenergie	8
3	Doel en scope van het Transitieplatform Offshore Windenergie	9
3.1	Doelstelling van het platform	9
3.2	Scope van het platform: tijdshorizon	9
3.3	Scope van het platform: inhoud.....	9
3.4	Leerproces, monitoring en evaluatie	10
3.5	Context	11
4	De organisatie van het Transitieplatform Offshore Windenergie	13
4.1	Positionering van het Transitieplatform offshore windenergie	13
4.2	Organisatie van het Transitieplatform Offshore Windenergie	13
4.3	Samenstelling van het platform	14
4.4	Stakeholders	16
4.5	Communicatie	17
5	Werkplan voor de startfase van het Transitieplatform Offshore Windenergie.....	19

1 Inleiding

Enkele jaren geleden is in Nederland een doelstelling van 6.000 MW offshore windenergie in 2020 geformuleerd. Dit beleid resulteert in hoge kosten en vereist verificatie. De doelstelling om ten minste 10% van de energie in 2020 duurzaam op te wekken blijft gehandhaafd en windenergie zal daarin een belangrijke rol spelen. De inzet van het Ministerie van Economische Zaken (EZ) is om een beheerste en gelijkmatige ontwikkeling van offshore wind te bewerkstelligen, waarin kostenreductie door innovatie een belangrijke rol speelt.

In opdracht van EZ heeft bureau Advies voor Duurzaamheid een analyse¹ van de huidige situatie gemaakt, waarmee een fundament is gelegd voor een gezamenlijke aanpak van marktpartijen en de overheid. Deze analyse is op 1 juli 2005 met de betrokken stakeholders besproken². De conclusie van deze bespreking was dat iedereen de noodzaak onderschrijft voor een wending naar een beheersbaar proces met een goede mix van implementatie en innovatie. Er is besloten dat de vertegenwoordigers van de Ministeries van EZ en Verkeer en Waterstaat en de Nederlandse Wind Energy Association (NWEA) een werkgroep vormen die het op te richten Transitieplatform Offshore Windenergie voorbereidt. Deze startnotitie is het resultaat daarvan.

Om te beginnen zal het op te richten platform een visie op de ontwikkeling van offshore windenergie moeten opstellen. Deze visie moet nut en noodzaak van offshore windenergie onderbouwen en een ontwikkelingstraject beschrijven dat marktpartijen, overheid en politiek onderschrijven.

In deze startnotitie is daarvoor een eerste aanzet gegeven. Aan de orde komen achtereenvolgens:

- Een nadere beschouwing van nut en noodzaak van offshore windenergie.
- Een voorstel voor de onderwerpen die in het Platform aan de orde moeten komen.
- Een voorstel voor de organisatievorm, structuur en samenstelling van het platform.
- Een voorstel voor een werkplan voor de beginfase van het platform.

¹ Klaar om te wenden....; Advies voor Duurzaamheid; Jan Paul van Soest, Barbara Wevers; Pijnacker, 10 juni 2005

² Verslag kick-off meeting transitie offshore windenergie d.d. 01 juli 2005, Ministerie van Economische Zaken, Beatrixlaan 5-7, Den Haag

2 Waarom Offshore Windenergie?

2.1 Duurzame energievoorziening

Twee factoren beheersen de inrichting van de wereldwijde energievoorziening op lange termijn: de beschikbaarheid van grondstoffen en de milieubelasting, zoals CO₂-emissie en afval, die het gebruik daarvan met zich meebrengt. Momenteel is de energievoorziening vooral gebaseerd op fossiele brandstoffen, wat een belangrijke oorzaak van het klimaatprobleem is.

Het energiegebruik in de wereld neemt stormachtig toe, vooral in de opkomende markten zoals China, India en Brazilië. De voorraden aardolie en aardgas zullen over enkele decennia niet langer voldoende zijn om aan de groeiende energievraag te kunnen voldoen. De steenkoolvoorraden zijn veel groter, maar worden beperkt door de hoge milieubelasting van het gebruik ervan. Daarnaast is de globale energievoorziening in toenemende mate afhankelijk van een beperkt aantal, deels politiek minder stabiele, regio's. De hieruit voortvloeiende geopolitieke risico's zijn een reden te meer om alternatieve energiebronnen te ontwikkelen zoals duurzame energie en wellicht kernenergie.

Geen van beide zijn op dit moment grootschalig inzetbaar. Het opwekkingsproces voor kernenergie is nog niet intrinsiek veilig, de uraniumvoorraden zijn beperkt en voor het radioactieve afval is nog geen risicoloze oplossing beschikbaar.

Van de duurzame energiebronnen is alleen waterkracht op dit moment grootschalig ingezet, maar verdere uitbreiding daarvan is nauwelijks mogelijk vanwege geografische beperkingen en milieubeperkingen. Ontwikkeling van veelbelovende duurzame energiebronnen zoals offshore windenergie is daarom een voorwaarde voor het behoud van onze welvaart en ons milieu.

2.2 Nederland

Nederland is een hoogontwikkeld, dichtbevolkt land dat voor de energievoorziening grotendeels afhankelijk is van import. De toename van het energiegebruik per hoofd van de bevolking vlagt af en kan door efficiënt gebruik van energie zelfs kan gaan dalen. Naast gas zijn wind, zon en biomassa de belangrijkste binnenlandse energiebronnen. De binnenlandse aardgasvoorraad neemt af.

In het door de overheid gevoerde economische beleid staan voor de energievoorziening drie doelen centraal:

- **Betrouwbaarheid**
De levering van energie moet op lange termijn zeker zijn.
- **Betaalbaarheid**
De gebruikers moeten energie tegen redelijke kosten kunnen afnemen.
- **Duurzaamheid**
De milieubelasting van de energievoorziening moet verminderen.

Duurzame energie draagt bij aan zowel de duurzaamheid als de betrouwbaarheid van de energievoorziening. De overgang naar een duurzame energievoorziening heeft implicaties op vele gebieden, zoals de infrastructuur, het wettelijke kader en de kostenstructuur. Maar ook de duurzame energietechnieken (windturbines, bio-energiecentrales, zonnecellen) moeten technisch verder ontwikkeld worden. Een goed verloop van deze processen is van groot belang voor een succesvolle overgang naar een duurzame energievoorziening.

Daarom heeft EZ een energietransitietraject opgezet. Hierin ontwikkelt de overheid samen met marktpartijen en kennisinstellingen transitiepaden naar een duurzame energievoorziening van Nederland. Energietransitie is een procesgerichte aanpak en staat naast het traditionele energiebeleid, dat topdown werkt. Bij de energietransitie staat de markt centraal en biedt marktpartijen een arena waarin hun natuurlijke drive een stem in de beleidsontwikkeling is. De overheid speelt daarbij een meer faciliterende rol.

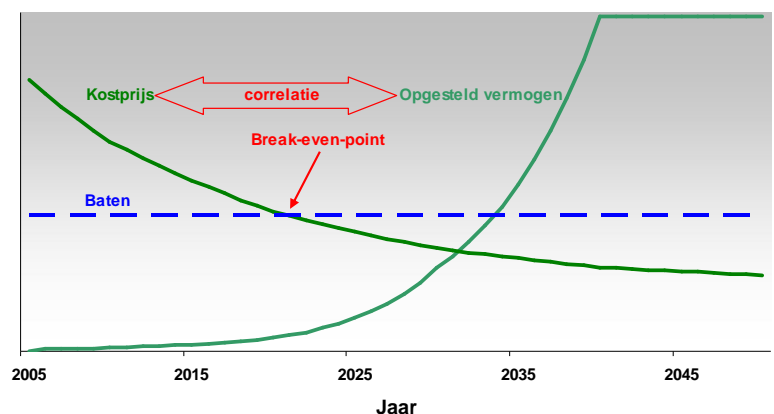
2.3 Wind op zee, Transitieplatform Offshore Windenergie

Het grootste potentieel windenergie ligt voor Nederland op zee. Als windparken daar concurrerend ten opzichte van fossiele brandstoffen elektriciteit of andere vormen van energie kunnen leveren, dan kan offshore windenergie een substantieel marktaandeel verwerven.

Het Transitieplatform Offshore Windenergie is gestart om hiervoor een ontwikkelingsproces op te zetten, aan te sturen en te begeleiden. In eerste instantie zal het platform een op langere termijn te hanteren onderbouwing geven voor de rechtvaardiging en het belang van offshore windenergie voor een duurzame elektriciteitsvoorziening in Nederland, en voor de Nederlandse economie; de industriële spin-off.

Op basis van deze rechtvaardiging kan het platform doelstellingen, scope en transitiepaden uitwerken. Het ligt voor de hand dat de verbetering van de kosten-batenverhouding van offshore windenergie daarbij centraal staat.

In een analyse van het Centraal Planbureau en het Energieonderzoek Centrum Nederland³ is aangegeven dat een kosteneffectieve inzet, het ‘break-even-point’ met andere energiebronnen, van offshore windenergie op middellange termijn kan worden bereikt. Marktpartijen zijn optimistischer dan voornoemde analyse over de termijn die daarvoor nodig is. Om dit te bereiken is voor de ontwikkeling van offshore windenergie op middellange en lange termijn samenwerking tussen markt en overheid nodig. Hierbij is er oog voor industriële spin-off, bestuurlijke vernieuwing en een daarop afgestemde invulling van de regierol. Het Transitieplatform Offshore Windenergie moet resulteren in een dynamisch ontwikkelingsproces dat hieraan invulling geeft. De kerntaak van het platform is het integreren van de leerprocessen, zodat de toepassing van offshore windenergie volgens een leercurve gaat verlopen, waarbij de volumetoename gelijke tred houdt met een kostprijsreductie (figuur 1). De daling van de kostprijs en de toename van het opgestelde vermogen zijn sterk gecorreleerd. Het moment waarop de kostprijs het ‘break-even-point’ bereikt hangt ook af van de ontwikkeling van de baten, de hoogte van de energieprijzen en de economische waardering van de maatschappelijke voordelen en de milieuvoordelen van windenergie.

Figuur 1

³ Windenergie op de Noordzee, een maatschappelijke kosten-batenanalyse; CPB-ECN; september 2005 en aanbiedingsbrief van de Minister van EZ aan de Tweede Kamer E/EP/5059541 d.d. 19 september 2005.

3 Doel en scope van het Transitieplatform Offshore Windenergie

Het platform moet een langetermijnvisie gaan ontwikkelen als basis voor een (set van) transitiepad(en) die leiden tot de gewenste situatie in 2050.

3.1 Doelstelling van het platform

Het platform heeft zich tot doel gesteld de toepassing van offshore windenergie in Nederland te ontwikkelen. De werkgroep concretiseert dit doel als volgt:

- Het transitieproces is voltoerd wanneer marktpartijen op commerciële basis gestaag een stroom van windparken op zee ontwikkelen en exploiteren.

3.2 Scope van het platform: tijdshorizon

De tijdshorizon is onderverdeeld in de korte termijn (2005 tot 2010), de middellange termijn (2010-2020) en de lange termijn (2020-2050). De scope van het platform is de middellange termijn. Daarbij moet het platform bewaken dat de (al in gang gezette) kortetermijnontwikkelingen passen in de middellangetermijnacties en de langetermijnvisie.

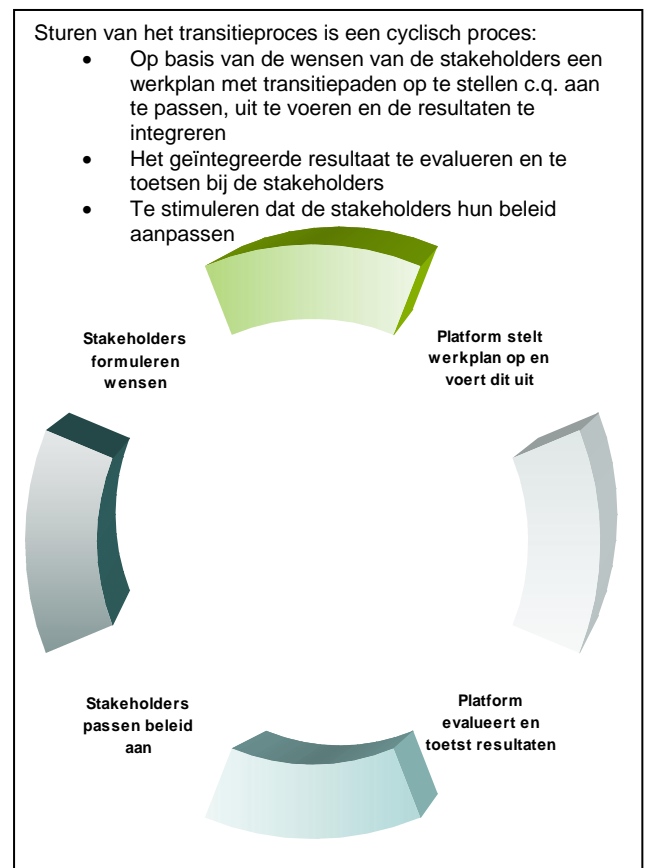
3.3 Scope van het platform: inhoud

Het platform houdt zich bezig met aspecten die specifiek zijn voor de ontwikkeling van offshore windenergie. Bij het bepalen van de scope moet het platform toetsen of een onderwerp of idee van wezenlijk belang is voor de ontwikkeling van offshore windenergie. Daarvoor zijn twee indicatoren leidend:

- Verwacht effect op de verbetering van de kosten-batenverhouding, en/of
- Verwacht effect op het wegnemen van bestuurlijke en maatschappelijke barrières

Het Platform zal in een werkplan de visie en scope uitwerken in transitiepaden. Dit werkplan moet sturing gaan geven aan de transitie. Het sturen van het transitieproces is cyclisch en nader beschreven in het kader.

De werkgroep voorziet een aantal onderwerpen die in drie domeinen zijn gevat, als handreiking aan het platform om de inhoudelijke scope vast te gaan stellen: het energiedomein, het hardware domein en het omgevingsdomein:

- **Energiedomein**
 Het centrale thema voor dit domein is de commerciële waarde van windenergie op zee. Daarbij zijn van belang:
 - Netinpassing
 Mogelijk maken van netinpassing en het reduceren van kosten. Zowel de technische aspecten hiervan als de ruimtelijke ordening.
 - Vermarketing
 De waarde van de opgewekte elektriciteit verbeteren. Het gaat daarbij om de netcodes, programmaverantwoordelijkheid en de voorspelbaarheid van de te leveren elektriciteit.
 - Kennisontwikkeling.

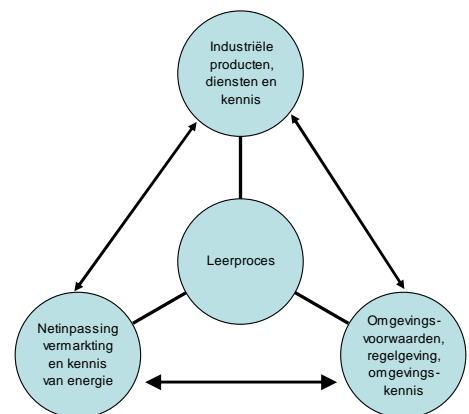
- **Hardware domein**
 Het centrale thema is hier het verbeteren van de kosteneffectiviteit. Daarbij zijn de volgende (cyclische) processen van belang:
 - Energieproductiesysteem
 Verbetering van windturbines en regelsystemen.
 - Support systemen, installatie en instandhouding
 Verbetering van funderingstechnieken, installatie- en onderhoudmethoden.
 - Kennisontwikkeling

- **Omgevingsdomein**
 Het centrale thema is hier de maatschappelijke acceptatie. Daarbij zijn van belang:
 - Omgevingsvoorwaarden
 De (technische) voorwaarden waaraan een windpark moet voldoen voor efficiënt gebruik van de ruimte, veiligheid van de omgeving en aanvaardbare milieueffecten.
 - Regelgeving
 Regeling van het recht op het gebruik van ruimte, uitgifte van locaties, vergunningen en handhaving.
 - Kennisontwikkeling.

De in deze domeinen omvatte onderwerpen beschrijven de inhoudelijke scope van het platform. Het product van het platform is ter beoordeling van de stakeholders. Dit zijn de (kaderstellende) overheid, de investeerders en financiers en de projectontwikkelaars. Zij bepalen uiteindelijk of de kosten en risico's van een project acceptabel zijn en hun actieve inbreng in het platform is gewenst.

3.4 Leerproces, monitoring en evaluatie

Het transitieproces dat het platform gaat aansturen is een proces, waarin leren en kennis wezenlijke elementen zijn. In elk van de domeinen zal sprake zijn van een leerproces, waardoor de opwekkosten kunnen gaan dalen en de maatschappelijke acceptatie kan gaan toenemen. Dit leidt tot een toenemend vertrouwen in de vooruitzichten op de realisatie van windparken. De domeinen hebben een grote mate van onderlinge samenhang (figuur 2). Het platform moet het leerproces managen, en kan daarvoor monitoring- en evaluatie-instrumenten uitwerken en bewerkstelligen dat kennis en ervaring overgedragen worden aan betrokken actoren (bijvoorbeeld een database waarin

Figuur 2

gegevens over ontwikkelingen en resultaten worden beheerd). Elementen die hierbij een belangrijke rol spelen zijn:

- Gegevensanalyse en daaruit te leren lessen voor de ontwikkeling van windparken op de Noordzee.
- Kennisoverdracht van en naar buitenland, zoals lessen met windmolenparken uit voornamelijk Groot-Brittannië, Duitsland en Denemarken.
- Innovaties internationale industrie

Het platform toetst regelmatig of resultaten van het transitietraject leiden tot meer vertrouwen in de vooruitzichten op de realisatie van windparken.

Als maatstaf voor de resultaten kunnen de in paragraaf 3.3 genoemde twee indicatoren gebruikt worden:

- De kosten-batenverhouding; deze geeft een kwantitatieve indicatie van de rentabiliteit.
- De omvang van bestuurlijke en maatschappelijke barrières; deze geeft een kwalitatieve indicatie van de maatschappelijke acceptatie.

De invulling van de maatstaf is een vertaling van de wensen en eisen van stakeholders.

Om de voortgang te kunnen monitoren, moet de uitgangssituatie bekend zijn. Bij de start van zijn werkzaamheden kan het platform daarvoor een 'state-of-the-art' beschrijven. Hierdoor kan het platform inzicht krijgen in de effectiviteit van zijn inzet en feedback krijgen voor gewenste aanpassingen en verbeteringen.

3.5 Context

De ontwikkeling van offshore windenergie vindt plaats binnen een bredere context die grote invloed heeft op de ontwikkelingen. Dit betreft ontwikkelingen op het gebied van energie en milieu, zowel nationaal als internationaal. Het gaat om onder meer:

Europese regelgeving:

- Vervolg op de huidige RES-E Directive (taakstelling duurzame energie na 2010?)
- Klimaatbeleid, CO₂ emissieplafonds en verhandelbare emissierechten (invloed op waarde duurzame energie)
- 7^e en 8^e Kaderprogramma (financiële steun innovaties)
- Natuur- en milieubeleid (Vogel- en Habitatrichtlijn)

Internationale ontwikkelingen:

- Ontwikkeling van energieprijzen (voorraden, vraag en aanbod, nieuwe bronnen)
- Offshore wind marktvolume
- Europese samenwerking in Technology platforms (wind energy; electricity grids of the future)

Nationale ontwikkelingen:

- Noordzee (Integraal beheerplan Noordzee, Integrale Water Wet)
- Beleid voor ander economisch gebruik van de Noordzee (visserij, o&g winning, zandwinning, defensie, etc.)
- Natuur- en milieubeleid (nationaal beleid, integratie EU-richtlijnen in nationale wetgeving).

4 De organisatie van het Transitieplatform Offshore Windenergie

4.1 Positionering van het Transitieplatform offshore windenergie

Offshore windenergie heeft bij een duurzame elektriciteitsvoorziening een bijzondere positie, vanwege het grote potentieel, het hoogwaardige technologische karakter, de noodzakelijke innovaties voor economisch verantwoorde toepassing, en vanwege de noodzakelijke aanpassingen aan de elektrische infrastructuur. Deze bijzondere positie pleit ervoor dat het Transitieplatform Offshore Windenergie zelfstandig gaat functioneren binnen het raamwerk van energietransitieplatforms.

De taak van het platform is het transitieproces te initiëren, stimuleren, sturen en te begeleiden. Om die taak uit te voeren is het platform een arena, waarin overheden en bedrijfsleven samenwerken. De werkzaamheden van het platform moeten worden afgestemd met andere platforms en de Task Force Energietransitie. Vooral de relatie tussen de Transitieplatforms Offshore Windenergie en Duurzame Elektriciteitsvoorziening is van belang. De werkgroep stelt voor dat het Transitieplatform Offshore Windenergie zich vooral bezig houdt met de opwekking van offshore windenergie en de aansluiting daarvan op het elektriciteitsnet. Het ligt voor de hand dat de integratie in de elektriciteitsvoorziening (balanshandhaving) meer tot het domein van het Transitieplatform Duurzame Elektriciteitsvoorziening gaat behoren. De interactie tussen de twee platforms betreft dan vooral:

- Toenamesnelheid en absolute omvang van de offshore windenergie productie.
- Balanshandhaving (match tussen de regels en voorwaarden voor intermitterend vermogen versus de technische uitvoering c.q. exploitatie van de windparken).
- Aanpassing van de landelijke elektrische infrastructuur (snelheid, financiering, kosten toerekening).

De visies van de twee platforms zullen een zekere mate van consistentie moeten hebben.

4.2 Organisatie van het Transitieplatform Offshore Windenergie

De werkgroep stelt voor om de organisatie van het platform in te delen in de drie domeinen die in hoofdstuk 3 zijn beschreven (figuur 3). Voor ieder domein benoemt de voorzitter een domeinbeheerder. Voorzitter, secretaris en domeinbeheerders vormen de kerngroep van het platform. De kerngroep coördineert het platform en zorgt voor:

- een goede procesgang,
- het goed functioneren van de werkgroepen,
- de integratie van werkzaamheden en resultaten.

Binnen elk domein functioneert een aantal werkgroepen, steeds onder leiding van een platformlid. Werkgroepleden kunnen platformleden zijn, maar ook niet-leden. Het platform fungeert tijdens de uitvoering van de werkzaamheden van werkgroepen als klankbord en toetst de eindresultaten. Het voltallige platform is verantwoordelijk voor de inhoud.

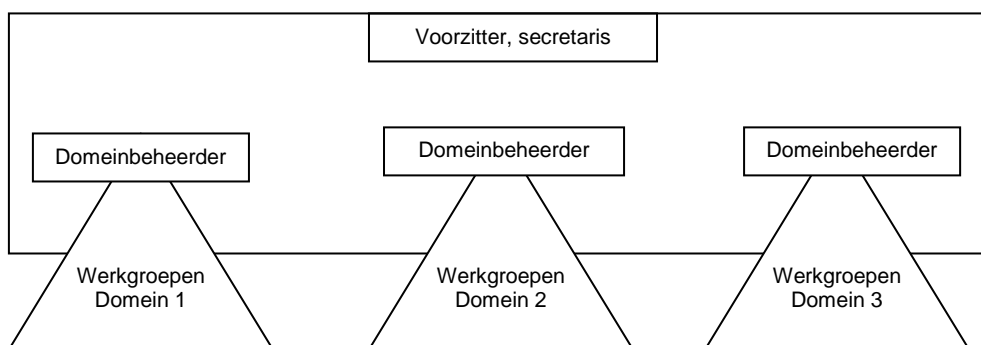
Het platform rapporteert aan de Interdepartementale Directie Energietransitie en aan de sector (NWEA, etc.).

Het Ministerie van EZ biedt het platform faciliteiten om zijn werkzaamheden goed te kunnen verrichten, te weten:

- een secretaris,
- vergaderfaciliteiten,
- budget voor het laten uitvoeren van studies en verkenningen.

Van de leden van het platform wordt een bijdrage gevraagd aan de capaciteit die nodig is om het platform te kunnen laten functioneren. De indicatie voor deze capaciteit is:

- Voorzitter: 1 dag per week
- Kernleden: 2 dagen per maand
- Leden: 1 dag per maand
- Werkgroep leden: ad-hocbasis.

Transitieplatform Offshore Windenergie (ca. 15 leden)

Figuur 3

4.3 Samenstelling van het platform

De platformleden stammen af van de partijen die bepalend zijn voor het ontwikkelen van offshore windenergie. Deze partijen committeren zich aan het werk van het platform. Het platform kan goed functioneren als de mate waarin de leden van het platform een inbreng leveren in balans is met de mate waarin het platform voor hen zinvolle resultaten oplevert.

Om tot toepasbare resultaten te komen, is een breed draagvlak bij het bedrijfsleven (de sector), de overheid en betrokken belangenorganisaties onontbeerlijk. Het platform is hierbij de drijvende kracht en betreft deze partijen bij zijn werkzaamheden. Dat kan als platformlid, door deelname aan een van de werkgroepen, uitvoering van onderzoek in opdracht van het platform en via communicatie (zie 4.5).

Mogelijke partijen zijn:

- Overheid (als gelegenheidgever)
- Ontwikkelaars (gelegenheidnemer)
- Financiers (banken, investeerders en subsidieverleners)
- Kennisinstituten (R & D, ervaring, expertise)
- Afnemers (stroominkopers en netbeheerders)
- Uitvoerders
- Leveranciers (fabrikanten, toelevering).

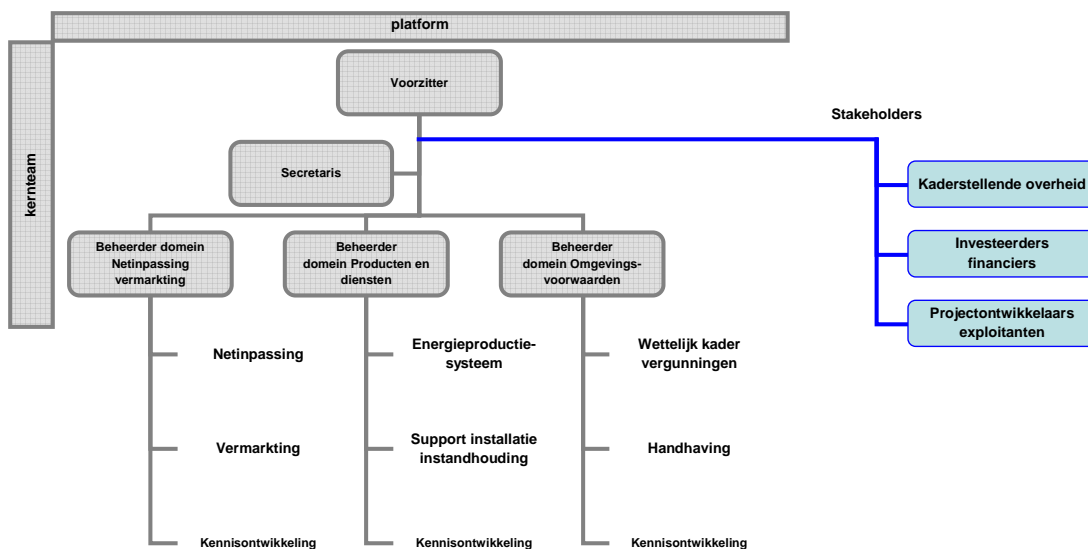
Daarnaast zijn er partijen met een toezichhoudende functie en belanghebbenden:

- Overheid (regelgeving en naleving regels)
- Natuur- en milieuorganisaties (bescherming milieu)
- Andere gebruikers van de Noordzee (bescherming van eigenbelang).

Uit deze partijen zal de voorzitter met de kerngroep circa 15 platformleden nomineren die (gezamenlijk) inzicht hebben of kunnen bieden in de ‘state-of-the-art’ op de verschillende domeinen van het platform, en die kunnen bijdragen aan:

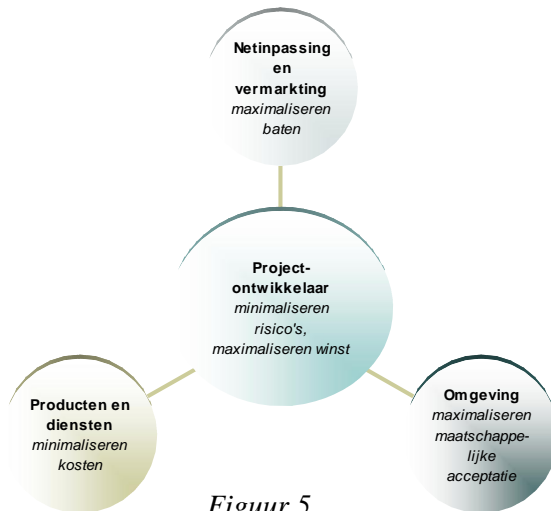
- Visievorming
- Mobilisatie / bouwen van netwerken
- Leerproces op gang brengen (monitoring en evaluatie, documenteren en kennisoverdracht)
- Het uitlokken, aanjagen van nieuwe coalities, nieuwe spelers.

Het platform zorgt voor een sterke interactie met de stakeholders (figuur 4), de rol van de stakeholders is verder uitgewerkt in paragraaf 4.4.

Figuur 4

Voor een effectieve rolverdeling binnen het platform kan het projectontwikkelingsproces als referentie dienen (zie figuur 5)

Figuur 5

Projectontwikkelingsproces

Centraal in dit proces staat de projectontwikkelaar. Hij voert met partijen onderhandelingen voor de ontwikkeling van zijn windparkproject. De onderhandelingen gaan over:

Met de netbeheerder(s) en elektriciteitsbedrijven over de aansluiting op het net, de inpassing van de elektriciteit in het net, en de energieafnameprijs. Deze onderhandelingen bepalen de waarde van de te leveren elektriciteit, het thema van domein 1.

Met industriële partijen en leveranciers over de levering van producten en diensten (windturbines, funderingen, infrastructuur, installatie en onderhoud) Deze onderhandelingen bepalen de kosten van de elektriciteit, het thema van domein 2.

Met bevoegde gezagdragers (overheden) over bouw- en milieuvergunningen, voorschriften en garanties. Deze onderhandelingen leggen de maatschappelijke acceptatie vast, het thema van domein 3.

In de kosten-batenanalyse van zijn project integreert de projectontwikkelaar/exploitant de onderhandelingsresultaten. Op basis van het (geïntegreerde) resultaat neemt hij samen met de investeerders en financiers een investeringsbeslissing.

4.4 Stakeholders

Drie domeinen van stakeholders zijn bepalend voor het al dan niet ontwikkelen van windparken op zee:

- **Kaderstellende overheid**
Deze kan windparken op zee mogelijk maken door via een wettelijk kader het recht op ruimte te regelen en de onrendabele top te vergoeden. De motivatie voor de overheid om dit te doen is de bijdrage aan een duurzame energievoorziening en economische ontwikkeling. Welke kaders de overheid gaat opstellen, hangt in zekere mate af van de verwachte acceptatie, het rendement en de kostprijsontwikkeling van offshore windenergie.
- **Financiers en investeerders**
Het gaat hier om de risicodragende partijen die het eigen- en vreemdvermogen leveren (energiebedrijven, banken), dan wel risico's op zich nemen (leveranciers, verzekeringsmaatschappijen). De bereidheid van deze stakeholders om risico's op zich te nemen is vooral afhankelijk van het vooruitzicht op voldoende financieel rendement en de omvang van de risico's.
- **Projectontwikkelaars en exploitanten**
Projectontwikkelaars moeten gaan investeren in de ontwikkeling van windparken op zee. Of zij dit doen hangt af van het vooruitzicht en het vertrouwen dat zij hebben in de maatschappelijke acceptatie en de verwachte kosten-batenverhouding van een project.

De toepassing van windparken op zee kan alleen op gang komen als de stakeholders gezamenlijk vertrouwen hebben in het vooruitzicht op het realiseren van windparken. De stakeholders bepalen het tempo waarin de leercurve wordt doorlopen. Daarbij moeten zij een optimum nastreven in de onderling afhankelijke parameters 'opgesteld vermogen' en 'kostprijsreductie'.

Tijdens het transitieproces zal de stakeholders regelmatig gevraagd worden of de tussenresultaten aanleiding zijn voor beleidswijzigingen. Dat kan bij de overheid gaan om aanpassing van het energie-, industrie- en omgevingsbeleid. Bij de financiers en investeerders kan het gaan om een aanpassing van de risicoprofielen die zij hanteren en hun investeringsportfoli'o's.

Een stakeholderdomein kan uit eigen overwegingen beleidswijzigingen doorvoeren, maar ook op verzoek of voorstel van het transitieplatform of de andere twee stakeholderdomeinen.

Bij wijze van voorbeeld is dit hierna uitgewerkt voor de kaderstellende overheid. Deze kan gemotiveerd worden beleidswijzigingen door te voeren als dit bijdraagt aan door haar nagestreefde doelen. Bijvoorbeeld als offshore windenergie door een betere kosten-batenverhouding een substantiële bijdrage kan leveren aan:

- Een zekere en betaalbare bijdrage aan de maatschappelijk gewenste leveringszekerheid van elektriciteit, zonder het net uit balans te brengen
- Het leveren door de Nederlandse industrie en kennisinstellingen van producten en diensten voor de bouw en exploitatie van windparken, in Nederland en in Europa
- Een waardevolle en aanvaardbare vorm van exploitatie van de ruimte op zee, gemeten naar economische maatstaven, veiligheids- en milieumaatstaven
- Een verduurzaming van de Nederlandse maatschappij in 2050.

4.5 Communicatie

Het werkproces van het platform is open en transparant. De onderwerpen waarmee het platform zich bezighoudt, de namen van de personen die dit werk uitvoeren en de (tussen)resultaten worden door het platform actief naar belangstellenden en belanghebbenden overgebracht. Dit gebeurt op basis van een door het platform op te stellen communicatieplan. Het door EZ en SenterNovem opgestelde Communicatieplan Energietransitie vormt hiervoor de basis. Het kenmerk van dit plan is om de communicatie op een laag pitje te starten en de intensiteit op te voeren naarmate meer tussenresultaten zijn geleverd en mijlpalen zijn bereikt.

Om een eenduidige beeldvorming te bewerkstelligen is de platformvoorzitter de officiële woordvoerder van het platform. De secretaris is verantwoordelijk voor een goedlopende communicatie. De EZ-SenterNovem werkgroep Communicatie Energietransitie biedt het platform ondersteuning bij het opstellen van een communicatieplan en de uitvoering daarvan.

Elementen van de communicatie zullen zijn:

- Communicatie binnen het platform
De platformleden krijgen toegang tot een extranet, zodat zij online toegang hebben tot documenten en de archieven van het platform. Uiteraard bestaat de mogelijkheid om een interne nieuwsbrief uit te brengen.
- Communicatie tussen de platforms
Communicatie en afstemming met de andere platforms loopt via het Platformvoorzittersoverleg.
- Externe communicatie
Communicatie naar stakeholders, media, achterban, en bepaalde doelgroepen kan via een breed scala aan communicatiemiddelen vorm krijgen (nieuwsbrieven, persberichten, publicaties en het beschikbaar stellen van openbare documentatie). Internet speelt daarin een centrale rol. Hiervoor richt SenterNovem een offshore windenergie subsite in op www.energietransitie.nl. Deze site zal de transparantie van het platform bevorderen en toegang geven tot publicaties, interim- en eindresultaten, schriftelijke rapporten en andere openbare publicaties
- Kennisoverdracht
Voor gerichte kennisoverdracht van en naar bepaalde doelgroepen organiseert het platform workshops en seminars, of levert het een actieve bijdrage aan seminars en workshops die anderen organiseren.

5 Werkplan voor de startfase van het Transitieplatform Offshore Windenergie

Deze startnotitie is een handreiking die het platform kan gebruiken bij de visievorming, definitie van transitiepaden en uitwerken van een werkplan. Zodra de voorzitter van het platform door het Ministerie van EZ benoemd is en de kerngroep is samengesteld, kan het platform van start gaan. In de startfase (eind 2005 tot medio 2006) stellen de voorzitter en de kerngroep het platform samen en kan het werk van start gaan met een workshop over energietransitie en de rol van dit platform daarin. Het platform vormt zijn visie op de ontwikkeling van offshore windenergie en vertaalt deze in de noodzakelijk geachte transitiepaden en een werkplan voor de operationele fase. Het werkplan geeft in detail inzicht in:

- De uit te voeren activiteiten en maatregelen die nodig zijn voor de realisatie van de visie en de verschillende transitiepaden: het sturen van het transitieproces (zie kader).
- Een planning, met daarin een tijdpad en duiding welke partijen verantwoordelijk zijn voor de verschillende activiteiten en maatregelen.
- Een plan voor de mobilisatie van middelen en mensen.
- Mijlpalen en indicatoren.
- Monitoring van de voortgang en tussentijdse evaluaties.

De werkgroep heeft voor het uitvoeren van deze werkzaamheden een indicatieve planning opgesteld:

Onderdeel	Uitvoering	2005				2006												
		sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	
Startnotitie	Werkgroep TP OWE																	
Benoeming voorzitter	EZ																	
Samenstelling Platform	Voorzitter																	
Kick off workshop energietransitie	SenterNovem																	
Visievorming en keuze transitiepaden	Platform																	
Werkplan operationele fase	Platform																	
Uitvoering werkplan operationele fase	Platform, werkgroepen																	